

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre. . . . 6 kor.
Egyes szám 20 fillér.

Megjelenik minden hó
1-ső és 15-ik napján.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városhaza, földszint 8. szám.
Ide kerül a leiratokzat.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvtár-vallalat
Irodája. Ide küldendők az elő-
fizetési díjak és hirdetések.

== KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY. ==

Főszerkesztő: Dr. K. TÓTH MIHÁLY tanácsnok. ♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Polgármesteri jelentés 1913. évről.

Kovács József polgármester városunk törvényhatósági bizottságának 1914 november 6-ikán tartott közgyűlésében mutatta be 1913. évről szóló jelentését. A jelentés bőségesen kiterjeszkedik városunk 1913. évi közigazgatási, rendészeti, közgazdasági és pénzügyi életére és ott, ahol szükséges, táblázatos kimutatásokban közli az adatokat. A jelentés 300 oldalon van megírva és midőn a törvényhatósági közgyűlés tudomásul vette a jelentést, egyben elrendelte kinyomattatását és a törvényhatósági bizottsági tagok közt leendő szétosztását.

A polgármesteri jelentés így hangzik:

Előszó.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés!

Városunk 1913. évi közállapotáról szóló polgármesteri jelentésemet a következőkben van szerencsém betervezni, megjegyezvén, hogy ezen jelentésem kiterjed a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés munkásságának, a városi tanácsnak és a szakbizottságoknak működésére, a számadások és vállalatok ügyeire; bemutatom a városunk szervezetével kapcsolatos ügyek letárgyalását, az egyes tanácsai ügyosztályok munkaforgalmát, a rendészeti, katonai, adó, rendőrségi ügyeket; a gyámhatóság működését, a középítkezéseket, utügyeket, a kulturális és emberbaráti intézményeket, a közegészségi állapotot, városunk mezőgazdaságát, iparát és kereskedelmét és függetleg gyanánt Debreczen sz. kir. város Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági közgyűlése előtt 1913—1914. évben megfordult ügyek ismertetését, valamint a város tisztviselőinek rövid életrajzát csatolom,

az utóbbit pro memoria, az előbbt azért, hogy beigazoljuk tizenkét éves eredményes és a város fejlődését célzó törekvéseinket.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés!

Városunk egész élete megérezte a közgazdasági és pénzügyi viszonyok ziláltságát és feszültségét. Ezek következtében kereskedelmünk és iparunk pangott és közepes természetűmünk nem adott módot polgárainknak arra, hogy befektetéseket eszközöljenek mezőgazdasági vagy ipari üzemük fejlesztésére. Ugyanezen okok gátolták városunk egyes tervbevelt létesítéseinek végrehajtását és betetőzését.

Különösen éreztük a pénzpiac helyzetének feszültségét a tekintetben, hogy nem tudtunk a tervbevelt nagy kölcsönhöz jutni, holott a pénzre szükségünk lett volna nemcsak régi kölcsöneink konvertálására, hanem azért is, hogy végrehajthassuk és betetőzhessük azon műveket, melyeknek létesítését a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés részben már — mint megvalósítandókat — megszavazott, részben amelyeknek létesítését tervbevette és eivileg elhatározta. Mivel azonban több rendbeli fizetéseket kellett teljesítenünk, kénytelenek voltunk a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés elhatározásával rövid lejáratu, függő kölcsönöket felvenni, melyeket majdán a felveendő nagykölcsön terhére irtunk. Kénytelenek voltunk ezen terhes kiegészítő eszközöz folyamodni, részben azért, hogy az okvetlenül esedékes fizetéseket teljesíthessük, részint azon okból, mert a jövedelmek fokozásának sikerült munkája dacára annyira igénybe vettük, pénztárunkat, hogy enélkül beláthatatlan bonyodalmak keletkeztek volna. Reméljük azonban, hogy a háborus idők elmúltával a viszonyok minden téren javulván, hozzáfoghatunk nagykölcsönünk lebonyolításához.

IFJ. BARTHA ISTVÁN

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 35.

KÖZÉP-MESTER ÉS
UT-ÉPÍTÉSI VALLALKOZÓ

Elvállal kocsitűt, gyalogjárdák, udvarok, kapubejáratok kiburkolását termékek, a kövel vagy téglával, vidéken is. Költségvetéssel szívesen szolgálok. — Tel. fon. 785. szám.

Jelentem, hogy a vízművek elkészültek és a forgalomnak átadattak, de csak óvatos használatra. Igaz, hogy az év végén ismét elzárkú a vízvezeték a bacillusok miatt, ma azonban, tekintettel ezen ártalmatlan bacillusokat, teljesen felesleges volt.

Sajnos, egyfelől a zárosítás, de kétségtelenül a rossz pénzviszonyok, végül a most dúló háború az oka, hogy a vízvezeték még nincsen minden házba bevezetve s valószínű, hogy ezek miatt ugynevezett zsákcsövekbe beszouult ugynevezett pangóvizek okozták a zavart, egyébként a vízvezeteki víz teljesen jó.

Ami egy város modern voltának, modern fejlődésének a mai felfogás szerint s egészségügyi tekintetben kiinduló pontja: a csatorna és vízvezeték 1913. évben meg lett építve.

Külön-külön itt nem sorolom el munkánk eredményét már csak azért sem, mert azt meg méltóztatnak találni adóbb következő fejezetekben. És midőn polgármesteri jelentésemet betérjesztem, szívesen mondom köszönetet városunk tekintetes törvényhatósági közgyűlésének, az egyes szakbizottságoknak, a tekintetes tanácsnak és a tisztikarnak, melynek minden egyes tagja fáradhatatlan buzgalommal, városunk iránt mélyen átérzett szeretettel, rátermettséggel és lelkiismeretes buzgósággal táradoztak a város nagyságának építési munkájában, szellemi és anyagi előmenetelén.

Az eredmény tegye nagyvá városunkat! . . .
Isten áldása a mult, jelen és jövő ügyekezeten!

Ügyforgalom.

Az ügyosztály neve.	Ügydarab.	
	évk.	előint.
Tanácsi ügydarabok	25,971	25,971
Elnökség	4,430	4,430
Közigazgatási bizottság	1,752	1,752
Árvaszék	10,882	10,882
Kiadóhivatal	25,695	25,695
Levéltári hivatal	25,695	25,695
Főkapitányság (központ)	25,295	25,295
Bügyügyi osztály	22,014	22,014
Rendőrs. közigazgatási ügy.	16,549	16,549
Mezőrendőrség	6,877	6,877
Rendőrhjelentési hivatal	2,641	2,641
Rendőri kézbesítő hivatal	153,756	153,756
Rendőrfelügyelői hivatal	12,716	12,716
Közégsi bíróság	4,925	4,925

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági közgyűlésének élete és működése 1913. évben.

Városunk törvényhatósági bizottsága az 1913. év folyamán 7 rendes és 4 rendkívüli közgyűlést tartott, melyen fontos ügyeket intézett el. A közgyűlés tagjai az egész év folyamán nagy buzgalommal és érdeklődéssel jelentek meg a közgyűléseken,

az egyes tárgyakhoz alaposan hozzászóltak úgy, hogy a közgyűlések menete mindenkor magas szinten állott. Örömmel jegyzem fel, hogy a tanácskozás menete mindenkor nyugodt és mérsékelt volt és a bizottsági tagokat felszólalásukban mindenkor a város iránt érzett szeretet vezette és az a törekvés, hogy a város folyton emelkedő kiadásai fedezetét találjanak a jövedelmek fokozásában. A közgyűlések, mint az előző években, úgy az idén is a délutáni órákban tartottuk, amely rendelkezés bevált, mivel a bizottsági tagok a délutáni órákban hivatalos és magánügyeikben kevésbé lévén elfoglalva, nagyobb számmal vehettek részt a város ügyeinek elintézésében.

Törvényhatósági bizottságunk a következő napokon tartott *rendes közgyűlést*:

1913 január 30., április 9., május 23., július 10., október 29., november 28., december 18-ikán.

Rendkívüli közgyűlés volt:

1913 február 21., május 31., október 3., december 23-án.

Összesen 7 rendes, 4 rendkívüli közgyűlés, összesen 520 tárggyal.

Ezen közgyűléseken a polgármesteri jelentésen kívül a következő fontosabb ügyek kerültek tárgyalás alá:

Bellügyminiszteri leirat a vágóhid bővítésének felmerült pótmunkák fedezésének kijelöléséről.

Ugyanaz a Zenede városi kezelésbe vételéről. A tanács betérjeszti a Piac-u. 26—28. sz. ház építési iratait.

Ugyanaz jelent a honvédegyalagsági, lovassági és tüzérségi laktanyák elhelyezése tárgyában.

A Meszena-alapból 5000 kor. leírása.
A Király-utcai házak értékemelkedési illetékek megterhelése.

Névszerint szavazás a birói és ügyészi internátus területére.

A Széchenyi-utca 15. számú ház megvétele.
Araný János-utca 26. számú ház megvétele.

Vörösmarty-utca 23. számú ház megvétele.
Szakbizottságok újraalakítása.

Katonaiügyi iktató választása.
Az oldalcsatornák bekerülési költségeinek biztosítása.

Állami hozzájárulás a rendőrség fejlesztésére.
A Veker-pusztából 60 holdnak befásítása.

Tartalék lovascsendőrségnek városunkban elhelyezése.

Közégsi iskolaszék megalakítása.
A Csapó-kerüi olvasó-kör telekszerje.

Az ohati gazdaság dohány-pajtáinak átvétele.
Bellügyminiszteri leirat a rendőrségi palota ügyében.

Lóavató bizottságok alakítása.
Az új nyugdíjszabályzat tárgyalása.

A leánygimnázium létesítése.
 Illetéknyilvántartó és irnok választás.
 A Hortobágy hasznosításának ügye.
 Boldogfalva-utca 16. számú ház megvétele
 ügye.
 Simonffy-utca 19. számú ház megvétele ügye.
 Csokonai-utca 21. számú ház megvétele ügye.
 Homokkert-utca 77. számú ház megvétele
 ügye.
 Homokkert-utca 73. számú ház megvétele
 ügye.
 Kertési és külterületi szabályozás.
 Beöthy László színházberletli ajánlata.
 A sanatoriumi ut kiépítése.
 Tizenháromváros-utca 21. számú ház meg-
 vételének ügye.
 Rendőrtisztviselők rangjelzésére vonatkozó
 szabályrendelet.
 A Debreczeni Hitelbank 3 milliós kölcsön
 ajánlata.
 A Csokonai-szobor körüli tér burkolása.
 A katonai gyakorlóterek berletének jóváha-
 gyása.
 A szintársulát segélyezése.
 Jelentés Aczél Géza főmérnök-fegyelmügyéről.
 Batthyány-utcai gyalogjáró ügye.
 Belügyminiszteri leirat a rendőrség államse-
 gélye ügyében és a rendőrség szervezeti szabály-
 rendelete.
 A Hazai Első Takarékpénztár 3 milliós köl-
 csön ajánlata.
 Belügyminiszteri leirat a város szabályozási
 tervének végrehajtása felfüggesztése tárgyában.
 Ugyanaz három új gyógyszer-tár felállítása
 tárgyában.
 A Nagyléta—Székelyhídi vasút ügye.
 A városi tisztviselők családi pótlékáról szóló
 szabályrendelet.
 A házipénztár, alapok és városi vállalatok
 1912. évi zárószámadata.
 A gyámpénztár mérlegének beterjesztése.
 A Kossuth-szobor körüli tér rendezése.
 Számonkérőszék jelentésének beterjesztése.
 A vásárok és nyílt piacok szabályrendeleté-
 nek módosítása.
 Az árvízkarosultak segélyezése.
 A leánygimnázium segélyezése.
 A vízvezetési hálózat kibővítése.
 A vízvezetési ellenőrző kut ügye.
 Az egyetem ügye.
 Tisztviselők fizetés előlegéről szóló szabály-
 rendelet.
 Kossuth-utca 32. számú ház vételi ügye.
 Városi telkekhez vízvezeték bevezetése.
 Öntőbiztosítási rendszer ügye.
 A szervezeti szabályzat közegészségügyének
 módosítása.
 A viztorony ügye.

Közutak 1911—1912. évi zárószámadata.
 A házipénztár, alapok és vállalatok 1914. évi
 költségvetése.
 Máti méncsikó istálló építése.
 A városi téglagyár kibővítése.
 Késes-utca 46. számú ház vételi ügye.
 József kir. herc.-utca 24. számú ház vételi ügye.
 A Szent Anna-utca kiszélesítésének ügye.
 Az Árpád-tér rendezése.
 A háztulajdonosok egyesületének kérélmé a
 vízvezeték bekapcsolásokra két év határidő en-
 gelélyezése iránt.
 Leltárbiztos helyettesi állás betöltése.
 A világitási-vállalat üzletszabályzata.
 A sorozó bizottság megalakítása 1914. évre.
 A szerb kereskedelmi szerződés revíziója.
 A legtöbb adót fizetők névjegyzékének be-
 mutatása.
 Választott bizottsági tagok helyének betöltése.
 A hortobágyi 3000 holdas öntöző-telep ki-
 vitele ügye.
 A városi feleslegpénzek elhelyezése.
 Közvágóhid és husvizsgálat szabályrendelete.
 A Vén-kert szabályozása.
 A Piac-utca 26—28. számú bérház építési
 költsége.
 Egy új állatorvosi állás szerzése.
 A házi szemét fuvarozásának szabályrendelete.
 A helypénz szabályzat beterjesztése.
 A pénzügyi palota ügye.
 Az állami borítal és husfogyasztási adók
 megváltása.
 A központi választmány megalakítása.
 Központi-bizottság és igazoló választmány
 megalakítása.
 Három kerületi orvos választása.
 Adópenztári tiszt választása.
 Kilenc szülésznői választás.
 Csillag-utca 6. számú ház megvétele.
 Közigazgatási gyakorlókknak fogalmazókká
 minősítése.
 Mezei Belával kötött szerződés módosítása.
 A rendőrségi palota építésére szükséges
 800,000 kor. kölcsön ajánlata.
 A közgyűléseken Domahidy Elemér főispán
 ur törvényben biztosított jogánál fogva dr. Tarján
 Leo ügyvédet, dr. Tiroler Oszkár ügyvédet tb.
 ügyészekké, Szabó Elek első aljegyző, polgár-
 mesteri titkárt tb. tanácsnokká, dr. Várhelyi Istvánt
 tb. tanácsnokká, dr. Moskovitz Miksa és dr. Ko-
 vács László orvosokat tb. főorvosoká nevezte ki.
 Megválasztottak 1913. év folyamán a törvény-
 hatósági közgyűlés által Szilágyi Bálint katonai-
 és illetőségügyi iktatónak, ifj. Nagy Lajos szállás-
 biztosnak, dr. Kiss Gyula, dr. Berényi L. és
 dr. Széll Kálmán orvosok kerületi orvosoknak.
 Ujváry Lajos adótitkár, kik valamennyien le-
 tették a közgyűlés színe előtt a hivatalos esküt.

Ugyancsak ezen évben a törvényhatósági bizottsági közgyűlés kilenc szülésznői állást töltött be.

A törvényhatósági közgyűlés a következő orvos és baba oklevelet hirdette ki: Leidl Henrikné, Szöllős Ámin (állatorvos), Fejes Sándorné, Pá-ztván Róza, Solyom Eszter, dr. Bihar Jenő, dr. Barta Gyula, Wlatty Károlyné, Sándor Ferencné, Antal Juliánna, dr. Kovács László, dr. Eszenyi Gyula, dr. Petrovics Milenko, Mandel Ferencné, Kaszonyi Ferencné, Varga Ferencné, dr. Fehér Herman, dr. Schvarcz Dávid.

A közgyűlések tárgysorozatának letárgyalása után a következő napokon Domahidy Elemér főispán ur megtartotta a hitelesítő közgyűléseket. Megjegyzem itt, hogy kívánatosnak tartanám, ha a törvényhatósági bizottsági közgyűlés t. tagjai között is megjelenének többben a hitelesítő közgyűlésen vagy hitelesítő kijelöltség alakítatnék.

Intézkedtem felhívás útján arról is, hogy a város szavazati joggal bíró tisztviselői pontosan megjelenjenek az e-eltelges felvilágosítások megadására a közgyűléseken, amely rendelkezéseimnek a tisztviselő urak eleget tesznek. Ezen az uton is felkérem egyébként a törvényhatósági bizottsági tag urakat, sziveskedjenek a jövőben is a város érdekeinek ügyét szívükön viselni és a közgyűléseken teljes számban megjelenni, a tanácskozáson részt venni és a bizottságok, valamint a tanács által gondosan előkészített ügyek befejezését előmozdítani.

Kö-zönetemet fejezem ki e helyen a szakbizottságoknak, melyeknek tagjai a közgyűlés tárgysorozatának előkészítő munkájában részt vettek és sokszor igazán farszto tevékeny-égükkel az ügyeket gyors megvalósításához juttatták. Méltán érdemli az elismerés fardhatatlanul dolgozó tekintetes tanácsot is, mint olyat, kiknek tagjai nagy szakértelemmel és szorgalommal építették a város jövő nagyságát.

Miután — mint fentebb említettem — a törvényhatósági közgyűlés egyikén sem fordult elő a szenvedelmes kitérés, széksértés nem történt, sőt elnöklő Főispán ur Ó Meltósága minden egyes közgyűlés berekesztése után a legnagyobb elismerését fejezte ki.

(Folyt. köv.)

Rendkívüli közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságai bizottsága f. hó.19-ikén rendkívüli közgyűlést tartott Domahidy Elemér főispán elnöklésével. A közgyűlésnek egyetlenegy tárgya volt: a város által jegyzendő hadikölcsön ügye.

22.890/23.285—1914. bkgy.

Előterjesztetett a városi Tanács javaslata a hadi szükségletek fedezése céljából kibocsátandó 1914. évi 6%-os m. kir. adómentes állami jradék kölcsönből 2.100.000 koronának fedezése tárgyában.

Határozat.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés átvann hatva azon hazafias kötelesség érzetétől, melyet a nagy megpróbáltatások idejében, az országra ráerőszakolt haboru sikere és egy szebb jövő reményében teljesíteni kell.

Ennélfogva a legnagyobb lelkesedéssel fogadja el a városi Tanács és a jog- és pénzügyi bizottság egybehangoz javaslatát és elhatározza, hogy a hadi szükségletek fedezése céljából kibocsátandó 1914. évi 6%-os magyar királyi adómentes állami jradék kölcsönből az Alföldi Takarékpénztár és az Általános Forgalmi Bank helybeli részvénytársaságok útján 2.100.000 koronát jégyez.

Kimondja, hogy a jegyzést nem zárolt, hanem szabad darabokra kívánja fogamatosítani. Ezen összeg jegyzéséhez szükségess-összeg fedezetül kijelöli a házipénztár által kezelt alapok takarékpénztári betéti könyvön elhelyezett és a jelen közgyűlési határozathoz mellékelte kiműtítés szerint 220.000 korona pénzkészletét kijelöli, továbbá a házipénztár tulajdonát képező betétek, takarékpénztári betétkönyvön elhelyezett és ugyancsak mellékelte számvevői kimutatás szerint 120.000 koronát kitevő pénzkészletét. Végül a gyámpénztár tartalékából 97.000 koronát, mely a tartalékulap javára történt 100.000 koronás jegyzésre fordítandó.

A még hiányzó összeg fedezetül az Alföldi Takarékpénztár és az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság által a könyvények lombardirozása ellenében nyújtandó 1.600.000 korona kölcsönt jelöli meg és pedig úgy, hogy ezen összegből 1.200.000 korona erejéig az Alföldi Takarékpénztár és 400.000 korona erejéig az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság nyújt hitelt oly módon hogy az Alföldi Takarékpénztárnál a jegyzés 1.500.000 és az Általános Forgalmi Banknál 500.000 korona erejéig történik.

Tudomásul ve-zí, hogy a kölcsönt nyújtó intézet az állam részéről a bankoknak biztosított 1/2% jutalékról a város javára lemond úgy, hogy a 97 kor. 50 filléres kibocsátott árfolyam helyett a városnak minden 100 korona névértékű kölcsény 97 koronájába kerül.

Az Alföldi Takarékpénztár és az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaságoknak már most engedélyt ad arra, hogy szükség esetén a cimletéket akár a város, akár a maguk nevében az

Osztrák-Magyar Banknál, vagy pedig a hadi kölcsön pénztárnál tovább lombardirozhaszák.

Annak kimutatásával, hogy a gyámpénztári tartalék részére 100,000 korona értékű jegyzés történik, kimondja, hogy az ehhez szükséges 97,000 korona teljes összegében kifizetendő az Alföldi Takarékpénztárnál.

Ez alkalommal arra tekintettel, hogy a város jövőben esetleg beállható szükségletei fedezése tekintetében nehezségek ne származhassanak, felhívja a városi Tanácsot, hogy a város tulajdonában lévő értékpapiroknak kézizálogot elhelyezése útján beszerzendő kölcsön előmunkálatait tegye folyamatba és arról annak idején tegyen jelentést.

Ezen határozatot az 1901. évi XX. t. c. 8. §-a alapján jogerőre emelkedés előtt végrehajtatóknak mondja ki és megbizzza a Polgármestert, hogy a kölcsönjegyzés tekintetében haladéktalanul intézkedjék. A határozat azonnal végrehajtása, tekintettel az abban foglalt fontos közérdekre, elrendelendő volt azért, mert a járadék kölcsönre vonatkozó aláírások a f. évi november hó 23-áig bezárólag foganatosítandók.

Ezen határozatot 8 napon belül 15 napi közszemlére kitenni, s annak eltelte után kormányhatósági jóváhagyás végett a m. kir. Belügy-miniszter urhoz felterjeszteni rendeli.

Miről a város Polgármesterét az összes iratokkal, az érdekelt pénzüzeteket, a városi árvaszéket, végül a városi Tanácsot a kifüggesztési határidő lejártá után értesíti.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1914. évi november hó 19-ikén tartott teljes üléséből. Dr. Vargha előadó, Domahidy Elemér főispán.

Elfogadtatott Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi november 19-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésében. Dr. Vargha, előadó, Domahidy Elemér, főispán.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Az Alföld állattenyésztésének fejlődéséről.

Irta: Dr. Hegedűs István, aljegyző tb. tanácsnok.

(Folytatás.)

A napoleoni háboruk után a nép fényűzőbb életre adta magát s divattá lett a vászonruha helyett a gyapjuszövetruha viselése. A gyapju magas ára a juhtenyésztés virágzását idézte elő. A pusztaikon a juh szakadatlanul a legelőn volt. Télien, ahol erdő volt, erdőbe hajtották, hol erdő nem volt, fedetlen akolba zárták. A nemes juhoknak ezzel kellett beérni. Ily viszonyok között a nyár melege s a tél hidege az őszi és tavaszi esőzés ártott a gyapjunak, veszélyeztette a juhok egészségét. Ennek tudható be, hogy juhtenyésztésünk

apadására s mindez megerősíti azt, hogy a gabona árak emelkedése maga után vonta a legelők feltérését, majd a vasutépítés megnyitotta az utat a róna terményeinek, mely által irtóháborút üzent a juhtenyésztésnek. Már ekkor beigazolódott, hogy a juhtenyésztés a magasabb földjáradékkal össze nem fér. Ezt bizonyítja Ausztrália és Argentína juhtenyésztése is. E két állam termel a földön legtöbb gyapjút, mert míg Európa 195,000 tonna gyapjút produkál, addig Ausztrália egymaga 390,000 tonnát termel. Ausztrália rohamos közgazdasági fejlődése a földjáradékot a tengerpartvidéken s a szárazföldi vasuthálózat közelében egyre emeli, s amily arányban külkereskedelmi forgalma nő, éppolyan arányban hatrá a juhtenyésztés, — mely aig pár évtized előtt Ausztrália gazdasági életének ugyszólván egyetlen alapja volt, — a szigetország belseje felé. Most még Ausztrália agrárpolitikájának főproblemaja az elterjedt egyoldalú külterjes legelőgazdaság és a terjeszkedő földmivelés közötti verseny közgazdasági irányítása, mely irányítás, ha Ausztrália sivatagjain a dry farmingot meghonosítja, nagyszabású öntözési vízműveket létesít, akkor és egyszerűsind irtóháborút üzen a külterjes juhtenyésztő legelőgazdaságnak.

Magyarországon a XIX. század elejéig a rackajuhtenyésztés volt elterjedve. Kiserletezések történtek a paduai juhval, de eredmény nélkül. A behozott spanyol merinók gróf Negretti birtokán meghonosodtak. Majd a juhok éhezhetésével elért rendkívül finom gyapjút termelő elektoral irány jött divatba. Ezek terjedésével a juhtenyésztés Magyarországon aranykorához ért. Herczeg Eszterháznak ez időben 270,000 drb. juha volt s az ország juhainak létszáma elérte a 15 milliót. A gyapju magas árát az Amerikai s ausztráliai import leverte, ettől kezdődik juhtenyésztésünk hanyatlása. Az importgyapju kevéssé finom volt, mint a hazai nemes gyapju, mégis az importgyapju olcsósága miatt vevőkre talált. Ekkor a gazdák látva, hogy a finom de drágább gyapjunnál kaposabb az olcsó fésűsgyapju, a finom de kevéssé gyapjutermeleéséről áttértek a durvább gyapju termelésére, melynél a mennyiség játsza a főszerepet.

Érdekes, hogy Magyarország juhtenyésztése aranykorát akkor érte, mikor a vasut hiányzott s a földmivelés csak a népesebb helyiségek, száraz- és víziutak melléken folyt. Ekkor Ausztráliának alig volt 6—8 millió juha. Ausztrália juhtenyésztése elérte a 120 milliót. Nálunk a vasutépítés megindult, mely utat nyitott az Alföld terményeinek, s a közlegelőket egyre-másra felszántották. Ausztrália juhtenyésztésének, egyéb okoktól eltekintve, erős hatása volt juhtenyésztésünk apadására s mindez megerősíti azt, hogy

a világhadmérsékben és fogyasztásban az egyensúly épen úgy megvan, mint a legszűkebb kerekben.

Ujabbán Ausztráliában csökkent a juhtenyésztés s nálunk fokozódott főként a finom gyapju iránti árfolyamemelő kereslet, mely új-ból oltalmába vette a finom gyapjas tenyésztését. Azonban a közgazdasági haladással karöltve járó földjáradékemelkedést, a gyapju árfolyamemelkedése ellensúlyozni nem képes, minek következtében a juhtenyésztés hanyatlása a másképen hasznosítható területeken tovább folytatódik s az a másképen nem hasznosítható sovány sziklege-lökre és a forgalomtól elszigetelt területekre zsugorodik.

(Folyt. köv.)

Felhívás és kérelem!

Össze óhajtom gyűjteni a mi és szövetségeseink igazságos háborújára vonatkozó adatokat, hogy azok a városi levéltárban megőrizve időtlen időnkig hirdessék a haza és a nemzeti becsület megvédésében folytatott küzdelmeinket. Ezen munkám teljeségére magam kevés vagyok, azért hazafias tisztelettel felkérem városunk nagyrabecsült közönségét, hogy ezen, majdan történelmi beccsel bíró adatok gyűjtésében méltóztassanak támogatni.

Nemzeti dicsőségünk, hazaszeretetünk, harcoló fiaink vitéltségének, polgáraink és a magyar haza minden_hű fiának emlékezete és dicsőrete lesz ez a gyűjtemény.

Éppen azért felkérem városunk tisztelt közönségét méltóztással: eme történelmi idők adatait megőrzés végett levéltárunk részére címemre megküldeni. Köszönettel fogadok a mozgásos óta érkezett lapokat, folyóiratokat, a háborúra és harcviselésre vonatkozó hírdetéseket, szóbeli adatokat, az elesett hősök dicső halálát jelentő gyászjelentéseket és egyáltalában minden adatot, mely most folyó dicsőséges küzdelmeinkre vonatkozik. A beérkezett adatokat időrendben csoportosítom és így a közönség buzgó támogatása mellett egy egész történelmi emléket gyűjtök össze eme nagy napokról, melyekben nemzetünk minden fia kiveszi részét a küzdelemből és áldozatból.

Kiváló tisztelettel

Debreczen, 1914 november 21-én.

Koncz Ákos,
főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Hirek.

— **Kinevezés.** Királyunk Ő Felsege Debreczeni Jenőt, városunk világítási vállalat igazgatóját, m. kir. tart. honvédhadnagyot soron kívül tart. főhadnaggyá nevezte ki.

— **Mennyit szavazott meg a város a hadikölcsönre?** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1914 november 19-ikén tartott közgyűlésében 2.100.000 korona hadikölcsönt jegyzett az Alföldi Takarékpénztárnál és az általános Forgalmi részvénytársaságnál, mely pénzüntézetek a legmesszebb menő kedvezményt nyújtották a jegyzésnél. A közgyűlés ezen hazafias és Debreczen áldozatkészségéhez méltó határozatot egyhangulag hozta meg.

— **Nyugdíjba vonult tisztviselők.** Városunk néhány tisztviselője nyugdíjaztatását kérte a kérelmet teljesítette. Nyugdíjba vonultak *Illéssy Gyula* tb. rendőrkapitány, *Hamar László* gyám-pénztári ellenőr és *Branos Károly* irnok. Kötelességtudó, buzgó tisztviselők voltak, akik hosszú időn át szolgálták a várost becsületos igyekezettel. Ugyancsak nyugdíjba vonult *Szabó Miklós*, a hordójelző hivatal vezetője, ki szintén hosszú időn át dolgozott szorgalommal.

— **Kinevezés.** Kovács József polgármester Tökés Lajos városi végrehajtót, aki hosszabb időn át az elnökségi titkár mellett eredményesen dolgozott, az elhunyt Rácz Géza helyére segédváros gazdává nevezte ki. Szorgalmas és szerény emberre esett a polgármester kinevezése.

— **A jog- és pénzügyi bizottságtól.** Városunk jog- és pénzügyi bizottsága f. hónap 24-ikén ülést tartott, melyben Freund Jenő dr. bizottsági tag indítványára a bizottság azon javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy a város tisztviselői 1915. évi január 1-től ne lehessenek vállalatok és pénzüntézetek igazgató- és felügyelőbizottsági tagjai. Ugyancsak a jog- és pénzügyi bizottság a debreczeni papirkereskedőknek felebbezését a Hegedűs és Sándor céggel kötött papirszállítási szerződés ügyében a közgyűlésnek elutasításra javasolja. Reméljük, hogy a közgyűlés mindkét javaslatához hozzájárul.

— **Nyugdíjbizottsági ülés.** Városunk nyugdíjellenőrző bizottsága a beérkezett kérelmek alapján Kovács József polgármesternek, Körner Adolf polgármester helyettes főjegyzőnek és Dr. Tóth Mihály tanácsnoknak nyugdíjazását a közgyűlésnek javasolja.

— **Az éghajlat hatása az Alföld mezőgazdasági termelésére.** Irta: Dr. Hegedűs István aljegyző, tb. tanácsnok. Debreczen sz. kir. város könyvnyomda vállalata. Ár: 2 korona. Ilyen címen értékes könyvet irt Hegedűs István dr., aki „A Város”-ban, már hosszabb időn át ír jeles gazda-

sági cikkeket. Jelen munkáját olvasva, igazán nem tudjuk, csupán a szerző nagy tudását, vagy az általa gondosan összeszedett adatok gazdagságát dicsérjük-e. A munkának értékét emeli a szép magyar stílus, melyet ritkán találunk hasonló művekben. A tartalmas könyvet, mely nem csak az egyesek, hanem a szakkörök méltánylására is számot tarthat, a legjobb lélekkel ajánljuk olvasóink és mezőgazdánk figyelmébe.

— **Adófizetés iránti hirdetmény.** Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adófékönyvben előirt és az 1909. évi XI. t.-cz. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 29-ig az alulírott városi adóhivatálnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni. Debreczen, 1914. év november hó 21. Városi adóhivatal.

396—1914. V.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Törvényhatósági bizottságának f. 1914. évi december hó 10-ik napján tartandó tisztújító közgyűlésén a városi tisztikar azon tagjainak állásai, akiknek 6 évre terjedő megbízatása az 1886. évi XXI. t.-c. 79. §-a rendelkezései szerint f. évi december hó 31-ik napján lejár, e naptól számítandó további 6 éves időszakra, választás útján fognak betölteni.

Ezek a tisztviselő állások a következők:

1. **Polgármester,** fizetése 12,000 korona, lakbéré 2000 korona, városi pótlék 1000 korona.
2. **Polgármester helyettes,** főjegyző VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
3. **Árvaszéki elnök,** VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
4. **I. tanácsnok,** VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
5. **II. tanácsnok,** VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
6. **III. tanácsnok,** VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
7. **IV. tanácsnok,** VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.
8. **V. tanácsnok,** VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.

9. **VI. tanácsnok,** VII. fizetési osztály, fizetése 4800 korona, lakbéré 1280 korona, városi pótlék 1200 korona.

A gazdasági tanácsnoknak fenti javadalmazásán kívül még 800 korona utiálány állapítottatott meg.

10. **Főjegyző,** VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetése, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

11. **I-ső osztályú aljegyző,** VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

12. **I-ső árvaszéki ünök,** VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

13. **II-od árvaszéki ünök,** VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

14. **Fő- (házi) pénztárnok,** VIII. fizetési osztály, 3600 korona fizetés, 1040 korona lakbér, 1000 korona városi pótlék.

15. **Atyúgyész,** IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

16. **II-od osztályú aljegyző,** IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

17. **II-od osztályú aljegyző,** IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

18. **Gyámpénztárnok,** IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

19. **Adópénztárnok,** IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér, 800 korona városi pótlék.

20. **III-ad osztályú aljegyző,** X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék.

21. **Közgyám,** X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék.

22. **Mátai biztos,** X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, természetbeni lakás, 600 korona városi pótlék és 1000 korona lótartrási átalány, 8 hold föld használata, 4 tehén, 4 koca és ezek egy éven belüli szaporulatának tartása.

Ugyancsak e közgyűlésen lesz választással életfogytiglan betöltve a nyugdíjazás folytán megüresedett egy gyámpénztárnoki ellenőri, egy rendőrfogalmazói és egy irnoki, továbbá az újonnan szervezett gazdasági intézői állás is.

A gyámpénztári ellenőri állás a IX. fizetési osztály, 2600 korona fizetés, 800 korona lakbér és 800 korona városi pótlék; a rendőrfogalmazói állás a X. fizetési osztály, 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék; a

gazdasági intézői állás a X. fizetési osztálynak megfelelő 2000 korona fizetés, 720 korona lakbér, 600 korona városi pótlék és 800 korona utiátalány; az irtóki állás pedig XI. fizetési osztály, 1400 korona fizetés, 640 korona lakbér, 400 korona városi pótlékből álló javadalmazással van egybekötve.

Hasonlóképpen választással lesznek ugyanakkor betöltendők a tisztviselők, segéd és kezelő személyzet létszámában választással életfogytiglan betöltve levő állások közül azok, amelyek a tisztújítás folyamán más állásokra való megválasztás által esetleg megüresedtek.

Az itt felsorolt állásokra megválasztandó tisztviselők a fizetési osztályokon belül a magasabb fokozatba az 1912. évi LVIII. t.-cikkben meghatározott időközben lépnek elő.

Felhívom azokat, akik a felsorolt állásokra pályázni kívánnak, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket igazoló okmányokkal kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzák, mint a kijelölt választmány elnökéhez **f. évi december hó 5. napjának déli 12 órájáig** nyújtják be.

Együttal a pályázókat a következőkre figyelmeztetem:

A pályázók, fő- és aljegyzői, továbbá a tanácsnoki és rendőrfogalmazói állásokra pályázóknak az 1883. évi I. t.-c. §-ban körülírt minősítéssel kell bírniok. Gazdasági tanácsnoknak megválasztható az is, aki gazdasági főiskolai oklevéllel és megfelelő gyakorlati képzettséggel bír. Kultur tanácsnoknak megválasztható az is, aki középiskolai tanári oklevéllel rendelkezik.

Az árvaszéki elnököknek, árvaszéki ülnököknek és az árvaszékhez beosztott aljegyzőnek legalább az 1883. évi I. t.-c. 5-ik §. VIII. pontjában körülírt minősítés szükséges.

Főügyészeknek, alügyészeknek az 1883. évi I. t.-c. 5. §. VIII. pontjában kivánt ügyvédi oklevéllel kell bírniok.

Fő-, gyám és adópénztárnoknak, valamint a gyámpénztári ellenőrnek az 1883. évi I. t.-c. 18. §-ában előírt minősítéssel kell bírniok.

A gazdasági intézőnek gazdasági főiskolai, vagy gazdtanítási oklevéllel és megfelelő gyakorlati ismeretekkel kell bírnia.

A segédhivatalt alkalmazzottaknak az 1883. évi I. t.-c. 19. §-ában előírt képesítés szükséges.

Azokra nézve, kik a fentebbi felsorolt minősítést kimutatni nem képesek, de az 1883. évi I. t.-c. hatályba léptekor már szolgálatban voltak, eme t.-c. 34. §-ának rendelkezései az irányadók.

A város szolgálatában levő és jelenlegi állásukra pályázók minősítésük igazolására nem kötelezettek.

A pénztárnok a város szervezési szabályzatának 101., 179. és 141. §§-ai szerint 2 évi, a

gyámpénztári ellenőrnek pedig egy évi fizetésüknek megfelelő tisztí óvadékok tartoznak letenni.

Debreczen, 1914 november 20.

Domahidy Elemér s. k.,
főispán.

A 409,979—1914. IV. szám.

Körözesek.

Gödöllő községben 1871. évben született, állandó lakással nem bíró Varga István (neje: Gazsó Erzsébet, szülei: János, Dinnyés Borhala) napszamos illetőségének megállapítása vált szükségessé. Fölkérjük az összes hazai közigazgatási hatóságokat, hogy a nevezettet nyomoztatni s föltalálás esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni, a fölvett jegyzőkönyvet pedig hozzánk megküldeni sziveskedjenek. Nemleges értesítések mellőzendők.

Budapest, 1914 november 12.

A székesfőváros tanácsa.

A 382,906—1914. IV. ü. o.

Felkérjük, hogy Bódi vagy Bogyi Erzsébet (született: Sacza 1874 november 6-án) továbbá anyját özv. Bódi Martonné Vojtek Mária (született: Szirmabessenyőn 1841. évben) nyomoztatni és feltalálás esetén illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgatni s a felvett jegyzőkönyvet hozzánk megküldeni sziveskedjenek. Nemleges értesítések mellőzendők.

Budapestben, 1914. évi november hó 7-én.

A székesfőváros tanácsa.

„Apolló” mozgó

Piac- és Miklós-utca sarok.

A debreceni közönség legkedveltebb

mozgó színháza.

Minden 2—3-ik napon

a főváros legelőkelőbb mozgó színházainak ujdonságaiból

gazdag és változatos új műsor.

Délután 5 és 7 órakor félhelyárak.

Kényelmes dohányzó, várakozó és büffé.